

קונטרס

פרשת במדבר

שנאמרו על ידי

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מהאלמין

הוצאה שני'

*

ה'תשנ"ז

בלתי מוגה

הוצאת אור יחזקאל

ברוקלין, נוא יארק יע"א
שנת תשנ"ז לפ"ק

הקדמה

הקדמת המעתיקים והמוציאים לאור

- א -

ברוך המקום ברוך הוא, אשר חבלים, היינו שתיים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה (כמאחז"ל מדרש שוחר טוב תהלים ט"ז) נפלו לנו בנעימים, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר בצל כ"ק עט"ר שליט"א אנו חוסים, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, ח"ב על ויקרא, במדבר, דברים ומועדים, אשר להם זכינו, בימי עלומינו, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשינו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, מדי שבת בשבתו ומועד כהלכתו.

משימה כבידה נטלנו על שכמנו להעתיק הני מרגניתא טבין דמתאמרין בבי מדרשא מפי רבינו שליט"א, אף כי יודעים אנחנו שלא הגענו כלל לידי מדה זו, להיות דולה ומשקה מתורת עט"ר שליט"א לאחרים. אולם בכל זאת אמרנו אל לבנו לא נמנע הטוב - ואין טוב אלא תורה - ולא נחזיק טיבותא לנפשינו לבד. ומדי עסקינו בהעתקת וסידור החידושי תורה אשר רשמנו לעצמינו מפי השמועה, אמרנו להנות בהם בני אדם ולזכות את הרבים.

לפעמים לא יכלנו להעתיק הדברים כראוי, ובודאי לא ירדנו תמיד לעומק המכוון, והוא דבר המצוי תמיד, שא"א לקלוט כל הדברים מפאת סיבות שונות. אי לזאת בקשתנו שטוחה לפני כל לומד ומעיין שאם ימצא איזה טעות וגמגום בלשון או שנלקה בחסר ויתר, לא יאשים אותנו וידון אותנו לכף זכות, ובפרט אם ימצא איזו שגיאה וטעות הדפוס, שכבר אמר נעים זמירות ישראל "שגיאות מי יבין".

- ב -

מצאנו לנכון להביא כאן דברים ששמענו מעט"ר שליט"א בנוגע לחדש חידושי תורה וקביעתם בספר:

בספר חסידים (סימן תק"ל) כ' שהקב"ה גוזר מי יהי' חכם, ומה חכמתו וכו' וכמה ספרים יעשה, יש שגוזר עליו שיעשה ספר אחד או שנים וכו' וכל מי שגילה לו הקב"ה דבר ואינו כותבה ויכול לכתוב הרי גוזל מי שגילה לו כי לא גילה לו אלא לכתוב וכו' עכ"ל.

נראה להסביר מדוע חידושי תורה שהאדם מחדש הוא במקום קרבן, בהקדם דברי הראשית חכמה שער הקדושה פ"ד, שכתב וז"ל: כמו שצריך לפרות ולרבות במין הגשמי, כן צריך שיפּרה וירבה גם ברוחני ולא יהי' שכלו עקר שאינו מוציא פירות, ואל זה כווננו במאמר ודלא מוסיף יסיף, שלא יהי' אדם לומד היום מה שלמד אתמול ונמצא עוסק כל ימיו בהלכה אחת ואין בידו שום חידוש, ואם ח"ו אינו מוסיף כדי להוציא פירות, דומה לעץ יבש שאינו עושה פרי וכורתים אותו, מפני שאין בו כל תועלת ולא יצלח לשום דבר, רק יהי' לבער עכ"ל.

ובספר נשמת אדם פירש מה שאמר הכתוב פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם, ר"ל כי עיקר פרי צדיק הוא בתורה שנקרא "עץ חיים" כי מוליד חידושים בתורה והם הם עיקר תולדותיו באשר תולדות הגופניות אינם רק דברים ארציים, שאין להם תנועה עצמית רק השי"ת נותן בהם נשמה ורוח ויהי' לנפש חי', לא כן המה תולדות התורה, אם הוא מוליד דבר רוחני, נותן נפש רוח ונשמה למלאך, וזה שאמר ולוקח נפשות חכם, כי הוא מוליד נפשות רוחניות.

- ג -

מובא בזוה"ק שעל ידי חידושי תורה בוראים רקיעים חדשים, כל מלה דמתחדש באורייתא עביד רקיע חדא.

ועיין מהר"ם שיף ליקוטי אגדה שמפרש הפסוק "האזינו

השמים ואדברה", היינו השמים שנעשו ממה שאדברה, "ותשמע הארץ", ולאיזה ארץ אני אומר, "אמרי פי", שנעשית מאמרי פי, ולפי"ז לא המדרש עיקר, היינו "עקר" שלא יהי' המדרש עקר שאינו מוליד, רק יוליד בשכלו חידושים בתוה"ק.

עין בבעל הטורים על הפסוק (דברים ז') לא יהי' בך עקר ועקרה, בגימטריא בדבר"י תור"ה, והוא כמו שאדם מצוה לפרות ולרבות, כן מצוה שיהי' תורתו עושה פרי, היינו שיחדש חידושי תורה וזה פרי, וכמו שהדין דמי שיש לו בן שאינו מוליד אינו יוצא מצות פר"ר, כן בד"ת ג"כ מי שחלק לו השי"ת בבינה וזכה לחדש חידושי דאורייתא עליו לתת זרע לזרע להולידה ולהצמיחה, שדברי חידושי בהתורה המה פרי, שגם המה יעשו פרי ויולידו תולדות בהתורה, וזה א"א זולת אם ישלח דברו על פני תבל, ואז התלמידים לומדי תורה הבאים אחריו בידם לדלות תושי' ומזימה ממעין גנו, לחדש בסיבתו חידושי תורה, וזה יהי' כל פריו אשר ח"ו לא ישובת מעיינו, וכנחלים נטיו וכגנות עלי נהר ילכו יונקותיו עד עולם, ובזה לא יהי' עקר בדברי תורה, זולת יוליד ויצמיח פרי ישוה לו לטובה, עכ"ד.

ולפי"ז שהחידושי תורה שאדם מחדש הוא פרי, ואם העלם על מזבח הדפוס הרי הם בניו הרוחניים יובן שפיר שהחידושי תורה הם במקום קרבן, דבכל עת הרי הוא כאלו מקריב קרבן, דהא החידושינן הם לנגד עינינו לעולם, לו ולכל העולם עד עולם.

- ד -

בגמרא יבמות (דף צ"ו) בשם ר"י א"ר וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמות, אלא אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע יה"ר שיאמרו דבר שמועה מפי בעוה"ז, דאמר ר"י משום רשב"י כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעוה"ז שפתותיו דובבות בקבר ע"כ. וכאלו בעל המימרא אומר אז דבר זה בעצמו, וכאלו לא ביטל מלימוד תורה גם בעולם העליון.

וכן מצינו בזהר הק' בפ' ויחי (דף ר"ז) שבקש ר' יצחק מר' יהודה דכד תימא מילי דאורייתא ומתדכר מאינן מלין דאנא אמינא דתימא משמי בגין לאדכרא שמי ע"כ. ויובן שע"ז נחשב כאלו בעל המימרא אומר בעת ההוא דבר זה בעצמו, ממילא נחשב כאלו מקריב אז הקרבן ע"י חידושו.

- ה -

ידוע דברי הרמב"ם ז"ל בסוף הל' מזוזה שכתב: שאין לך דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולמים עי"ש. וכדי לבוא לידי הכרה וידיעה זו הי' מחסדו הגדול לתת לנו התורה והמצות, וכמו שכתב הרמב"ן בפרשת בא וזל"ק: וכוונת כל המצות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו והוא כוונת היצירה שאין לנו טעם אחר ביצירה ואין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו עי"ש. וכן כתב הרמב"ם בספר המצות מצוה ר"ט, שעיקר היות בריאת אדם היא מפני החכמה כדי שיכיר בוראו, עי"ש.

העולה מזה שהתורה הקדושה מאירה עיני האדם להכיר האמת ולידע ולהודיע שכל העולם ומלואו וכל הצלחתה וכל עושרה וכל כבודה וכל תענוגה הכל הוא הבל ורעות רוח וכחלום יעוף עובר ולא קיים "בין לילה הי' ובין לילה אבד".

ובזוה"ק פ' ויחי (דף רכ"ג ע"ב) איתא תניא אמר ר' אלעזר אפילו אי בר נש קיים אלף שנין ההיא יומא דאסתליק דמי לי' כאלו לא אתקיים בר יומא חד עכ"ל.

וכבר צווח שלמה המלך ע"ה "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש", ואמרו רבותינו ז"ל תחת השמש אין יתרון בעמלו, אבל למעלה מן השמש שהיא התורה הקדושה יש יתרון, שהוא עמל קיים ונצחי שהוא מודיע לו את קונו ואת בוראו אשר בשבילה בא לעוה"ז, והוא הוא אשר חי וקיים לנצח ולנצח נצחים ועומד לעולם ולעולמי עולמים.

- 1 -

מובא באלשיך הקדוש שיש תקנה להעלות כל מה שלמד לבחינת לשמה אף שלא הי' בכוונה רצוי' כמו דקי"ל דשם שלא נכתב בקדושה מעביר עליו בקולמוס ומקדש, כ"כ כל תורה שלא למד לשמה יתפלל להשי"ת שיעלם ויקדשם לשמה ובזה יתוקן שיהי' הכל למפרע לשמה.

המהר"ל מפראג ז"ל בהקדמת ספרו תפארת ישראל מפרש שתפלת דוד המלך ע"ה אגורה באהלך עולמים, שביקש שיהי' לו זכות שישפיע תורה לאחרים. וע"ז אמר "יהיו לרצון אמרי פי", שיהיו מקבלים את דבריו, ובמדרש יהיו לרצון אמרי פי, שיעשו לדורות ואל יהיו קורין בהם כקורא בספר וכו', רק יהיו קורין בהם ונוטלין שכר כנגעים ואהלות. ולכך אמר יהיו לרצון אמרי פי אל הבריות והגיון לבי לפניך, ר"ל כל הלבבות דורש השי"ת וידעת שכוונתי לשם ה' ולכך ידריך אותי בדרך אמת, ה' צורי וגואלי, כלומר, כיון שאתה יצרתני אין אתה מואס ביצוריק, ואם מעשי גרמו להרחיק אותי, הרי אתה גואלי מכל דבר אף כי רחקתי, עד שאינו לרצון בכל התפלה אל מי שאינו מואס בשפלים ואינו מרחיק שיהי' רחוקים, שיהיו לרצון אמרי פי לפני כל ויורני דרך אמת ויסעדני בימין צדקו נצח אמן עכ"ל.

- 2 -

המהרש"א בח"א (ב"ב י' ע"ב) אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, כתב וז"ל: כי עיקר הלימוד ושנעשה בו רושם הוא הלימוד הבא בכתובת היד אשר על כן נקראו החכמים סופרים עכ"ל. ובפשטות זה עולה על מי שעוסק בתורה מחדש חידושים הן בשמעתתא הן באגדתא וכוונתו בזה לעשות קשוטין לאורייתא לשם יוצרו, ואף שלא כיון האמת בכולם, מ"מ הוא עכ"פ יגע בתורה וקב"ה חדי בפלפולא.

יהא רעוא מן קדם שמיא כאשר זכינו לסדר ולהעתיק את תורת אלקים חיים מעט"ר שליט"א, כן יחינו ויקיימנו לשמוע וללמוד לשמור ולעשות את כל דברי התורה הזאת,

ומאן יהיב לן נגרא דפרזלא ונשמעינך, ולאורו נסע ונלך
לקבל פני משיח צדקנו ומלכנו בראשינו בב"א.

תלמידיו המתאבקים בעפר רגליו הטהורים

פרשת במדבר

וידבר ד' אל משה במדבר סיני (א' א')

- א -

עיין בבעל הטורים שכתב וז"ל, לעיל מיניי כתיב אלה המצות וסמך לי במדבר לומר אם אין אדם משים עצמו כמדבר אינו יכול לידע תורה ומצות, עכ"ל הטהור.

ונראה לרמז בכוונתו הטהורה עפ"י מה שכתב בספר הקדוש חובת הלבבות (פ"ח שער התשובה) וז"ל: ויש צדקה שמזקת לצדיק יותר מכל חטאות השב כשיפנה לבו מן הכניעה ודבוק בגאווה ובחונף ואהבת השבח כמ"ש אחד מן הצדיקים לתלמידיו אלו לא הי' לכם עון הייתי מפחד עליכם ממה שהוא גדול מן העון. אמרו לו ומהו גדול מן העון, אמר להם הגאווה והחונף עכ"ל. ר"ל אם אדם מתגאה במעשיו הטובים וחושב ע"ע שהוא יותר גדול מחבירו מפני שידוע יותר ללמוד, או שמתפלל כמה שעות יותר מחבירו וכו', אזי מפסיד כל מעשיו הטובים, כי תועבת ד' כל גבה לב, עיי"ש.

ואיתא בגמ' (סוכה נב.) צדיקים נדמה להם (יצר הרע) כהר עיין שם.

ואמרתי לפרש הגמרא שצדיקים נדמה להם כהר, פי' כשהיצר הרע רוצה לרמותם ולתפסס ברשתו, אז "נדמה להם כהר", פי' שחושבים אודות הר סיני, שאמרו חז"ל (שבת פ"ח ע"א) על פסוק ויתיצבו בתחתית ההר, א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית וכו', ורמז להם ה' שאם לא יקבלו את התורה אז סופם שישליך עליהם הר לכלותם ח"ו, והם חושבים על יום המיתה כמו שאמר התנא באבות (פרק ג' משנה א') ולאן אתה הולך, ואמרו רז"ל (ברכות ה') יזכיר לו יום המיתה, וכך מנצחים אותו, כמ"ש משכהו לבית המדרש.

וזהו הסמיכות במדבר סיני לאלה המצות, דע"י שזוכרים מעמד הר סיני שכפה עליהם הר כגיגית ואמר להם שאם לא

יקבלו את התורה שם תהא קבורתם, עי"ז מנצחים את היצה"ר ויוכלו לקיים אלה המצות, ודו"ק.

- ב -

א"י בדרך אחר נדמה להם כהר, דאחז"ל שהר סיני זכה שתינתן עליו התורה משום שהחשיב עצמו כאין כי ידע שהוא הר הכי קטן, ועי"ז דוקא זכה שיתנו התורה עליו, וכמ"ש רז"ל לעולם ילמוד אדם מדעת קונו וכו'.

וכמו כן כן הצדיק חושב עצמו כאין וכאפס, וזהו שאמר במדבר סיני, שתהיו ענוים כהר סיני. ומש"כ בבעל הטורים במדבר אפשר להוסיף על דבריו הקדושים במדבר סיני שחושב על עצמו כמדבר שהוא ריק ואין בו שום דבר טוב, שלא התחיל עוד בעבודת ה' כלל, ועי"ז יכול לידע תורה ומצוות, כי גם התורה ניתנה על הר סיני מפני שהי' בתכלית העונה בידעו שהוא הר הכי קטן בעולם.

- ג -

עוד יש לרמז בדברי בעל הטורים "אם אין אדם משים עצמו כמדבר אינו יכול לידע תורה ומצות". כי ידוע שאדם ההולך במדבר אינו צריך כלום כי אם לחם לאכול ומים לשתות ושאר עניני גשמיות אינו צריך כי הוא בדרך. כ"כ א"א לזכות לתורה רק בדרך זה שאינו צריך כלום רק כדי חיותו. וצריך האדם לחשוב כי בעולם הזה הוא כמו ההולך במדבר שהוא עולם עובר, ואז יוכל לזכות לתורה ויר"ש.

- ד -

ועי"ל במדבר סיני, שנזכר מעמד הנבחר, מעמד הר סיני, איך קבלו ישראל התורה ושמעו מפי הקב"ה בעצמו אנכי ולא יהי' לך, כדאמר בשבת (פ"ח) א"ר יושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצתה נשמתן של ישראל כו', ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתן דיבור שני האין קבלו, הוריד הקב"ה טל שעתיד להחיות בו מתים והחי' אותם

שנאמר (תהלים ס"ח) גשם נדבות תניף כו'.

ותכלית כל זה שיצתה נשמתם בעת קבלת התורה הי' כדי שיתבוננו ישראל בגדלות הבורא ויהיו מוכנים תמיד נפשם בעד תורתו כמו שהי' אז בחי' פסקה זוהמתם, ועיי'ז יוכלו לקיים המצוות כי אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליי' (ברכות סג:).

וזהו ענין סמיכות אלה המצוות לבמדבר סיני, דאם יהי' האדם מוכן למסור נפשו להשיי'ת בעד תורה הקדושה כמו שהיו ישראל אז במעמד הנבחר שזכו באמת להשיג נחיצות ענין המסיי'נ בעד התורה, יזכה לקיים התורה ומצוותי, וק"ל.

- ה -

עוד יש לרמז המשך הכתובים אלה המצוות וגוי' במדבר סיני, דהמדבר הוא כאסקופה הנדרסת שהכל דורכים עליו, ומי"מ לא איכפת לו כלום כמובן דהלא אינו בעל הרגש, ולזה אנו מתפללים "ונפשי כעפר לכל תהי'", שנזכה להיות בבחינה זו כעפר שלא איכפת לה מה שבני"א דורכים עלי'.

ולזה אמר הכתוב אלה המצוות וגוי', שאם רוצים לזכות לקיים המצוות, צריכים להיות בבחינת מדבר, שהמדבר הוא אסקופה הנדרסת ולא איכפת לה כלל, כמו כן צריך האדם להיות במדרגה זו, ואז יזכה לקיים המצוות כראוי.

- ו -

איי' במדבר סיני וגוי', דהנה ידוע מספרים דאפשר להכיר על האדם אם הוא צדיק או רשע, על ידי דיבורו, שאם מדבר דיבורים קדושים סימן הוא שהוא צדיק, ואם ח"ו להיפך הרי זה סימן להיפך.

וזהו כוונת הקרא, "במדבר סיני", מדב"ר רומז לדיבור, בדדיבורו אפשר להכיר אם הוא ענוותן כסיני או לא, כמו שמצינו אצל רשביי' שזכה לכל התורה ולכל הסודות עיי'

ענותנותו, וכן מצינו אצל מרדכי הצדיק שהיה מגדולי הסנהדרין, וכשהוצרך ללחום נגד המן הרשע לא שעה לגדולת עצמו ויצא בעצמו לרחוב העיר ויזעק וזעק גדולה ומרה, ויצא ברחוב העיר בלבוש שק, והיה בזה יחוד כמבואר במדרשים, וכ"ז עשה מחמת גודל ענוותנותו, ואף שמקצת סנהדרין פרשו ממנו כדחז"ל במסכת מגילה ובמדרש, עם כל זה, בשביל כבוד השי"ת ביזה עצמו ולבש שק ואפר ויצא בתוך העיר וכו'.

ובזה יובן המשך הכתובים של סוף פרשת בחוקותי לתחילת פרשת במדבר, אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני, וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד, שהסימן אם אפשר לקבל תורה והתלהבות לקיום המצוות מהרב ומנהיג הוא, אם הוא בבחינת מדב"ר סיני, שמדבר ומתנהג בעונה כסיני שהי' עניו מכל ההרים, אז אפשר ללמוד ממנו, וזהו הסימן האמיתי וכאמור.

שוב ראיתי בספה"ק נועם מגדים שכתב בתיבת במדב"ר שהוא לשון דיבור, כמו שכתב בזוה"ק (פי' בלק) אבינו מת במדב"ר במלולא דפומא, עיי"ש מה שפירש בזה לפי דרכו.

- 2 -

ועל דרך הנ"ל (דבמדב"ר רומז לדיבורו של האדם) אך באופן אחר קצת אפשר לפרש עוד בסמיכות הכתובים "אלה המצוות וגו'" במדבר סיני, על דרך שפירשתי הפסוק וידבר משה אל ראשי המטות לפני ישראל לאמור זה הדבר אשר צוה ה', עפימ"ד בזוה"ק אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, שמשה רבינו עומד ומצוה לצדיקים בכל דור ודור שישפיעו על כלל ישראל, וכל תלמיד חכם, רב ומנהיג ישראל יש בו ניצוץ של משה רבינו ע"ה, וכמו שאמרו ג"כ (סוכה מב.) משה שפיר קאמר. וזה וזהו וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמור, שהצדיקים וראשי המטות ידברו אל בני ישראל בכל דור ודור את כל אשר צוה ה', "זה הדבר אשר צוה ה'".

ובזה אמרתי בביאור המשנה (אבות פ"ו מ"ב) אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא נזוף וכו'. וידוע קושיית מרן הבעש"ט ז"ל דאם אין שומעין את הבת קול, לצורך מה היא יוצאת. וביאר הוא ז"ל כי הבת קול המה ההרהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום, כי אין לך דבר שאין לו מקום ואין לך דבר שאין לו שעה (אבות פ"ד מ"ג).

ולדעתי י"ל לפי"ד הזוה"ק הנ"ל שאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, י"ל דכמו שבחיים חיותו השפיע משה רבע"ה על ישראל השפעות ברוחניות, תורה ומצוות, כמו כן משפיע גם עתה, וזהו הבת קול שיוצאת בכל יום לעורר את האדם שיחזור בתשובה ויקיים תורה ומצוות, כיון דאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, וכל צדיק ות"ח שאומר מוסר לפני ישראל, מדברת מתוך גרונו קולו של משה רבע"ה.

וכן כתב החידושי הרי"מ ז"ל עה"פ "ויהי כל בכור זכר לפקודיהם", דבשעה שמנה משה רבינו מספר בני ישראל היה מתקן כל חסרונות שהיו בהם, וזה לפקודיהם, מלשון ולא נפקד ממנו איש, שהפירוש שאיש לא חסר, וכן גם כאן, לפקודיהם לשון חסרון שמשה סילק מהם כל חסרון.

וכן מביא הקדושת לוי ז"ל על פסוק "כאשר צוה ה' את משה ויפקדם במדבר סיני", שדייק דלכאורה לפי סדר לשון המקרא, ה"י לו לומר ויפקדם במדבר סיני כאשר צוה ה' את משה. ואמר בזה, שידוע כל נשמות ישראל כלולים בתוה"ק, וכמו שכתבו דורשי רשימות ישראל"ל נוטריקון יש ששים ר'בוא איותיות ליתורה, ולכל אדם מישראל יש אות בתורה. נמצא לפי זה שבשעה שפקד משה את ישראל היה לומד את התורה, וזהו איפוא כוונת הפסוק כאשר צוה ה' את משה, היינו כמו שמשה למד מה שצוה אותו ה', כמו כן "ויפקדם במדבר סיני", פי' כמו כן למד ג"כ בשעה שפקד את בני ישראל במדבר סיני, כיון דיש ששים ר'בוא אותיות לתורה, וכל אחד מישראל יש לו שורש ואות בתורה, הרי דפקודת בני ישראל היה ג"כ בבחינת לימוד התורה אצל משה רבע"ה.

ואחר כתבי כל זה ראיתי בספה"ק דגל מחנה אפרים (ריש פרשת ויקרא) שפירש בזה הכתוב ויקרא אל משה, ויקרא היינו מה שקוראין ומכריזין בכל יום שהוא הרהורי תשובה, אל משה, רק אליו מגיע הקול, היינו מי שהוא בבחי' משה סוד הדעת, אבל כל שאר ישראל שאינם בבחינת דעת לא ישמעו כלל את קול הכרוז, כי אינו משים אל לב כלל הרהור תשובה שבא לו, עיי"ש. וברוך שכוונתי לדבריו הקדושים שהבת קול יכולים לשמוע לא רק ראשי המטות, כי אם כל אחד ואחד מישראל יכולים להתעורר מהבת קול, אלא שצריכים לשמעו כראוי, וכמאמר העולם "מ'דארף דעהערן".

וזהו קולו של משה שצועק מהר סיני, בחינת ענוה כסיני, וכמו שמרע"ה נתן התורה מפי הגבורה על הר סיני, כן הוא מעורר תמיד את בני ישראל ע"י הבת קול שכל מי שאינו לומד תורה נקרא נזוף וכו'. וע"י התורה שהוא נר מצוה ותורה אור מכניס משה רבינו ע"ה ניצוץ של אור לכל יהודי, ואם מתחילים בלימוד התורה אז התורה מאירה להאדם את דרכו בחייו, וכמו שכתב בספר נר ישראל להרה"ק מרוזין זי"ע, וז"ל:

"סיפר מרן מטשארטקוב זי"ע שרב אחד שביקר את אביו זי"ע קיבל עצמו לפניו באמרו שמרן יסביר לו פשר דבר שבשעה שהוא לומד הוא מרגיש שאור לו והוא מלא חיות וכשפוסק מלימודו יש לו הרגשה כאילו הוא ממשש באפילה, ולמה לו כזאת? והשיב לו מרן, אסביר לכם את זאת עפ"י משל לאחד שהולך בחשכת לילה בתוך היער ואינו רואה שום אור לפניו, פתאום נודמן לו אחד עם אבוקה בידו והאירו עיניו כי מעתה הוא כבר רואה את הכל, אבל עכשיו הדבר תלוי בדעת האיש, דמי שענינו בראשו ויודע מראשיתו אחרית דבר, אומר דאה"נ שעכשיו הואר לי, אבל הבן לוויה שלי לא ישאר עמי תמיד, הרי נגיע לפרשת דרכים והוא ילך לו ואני אשאר שוב בחושך ואפילה. לכן מעתה הוא שם עצה לנפשו להכין לו נר ופתילה בכדי שיאירו לו גם אח"כ. אבל מי שאינו מסוגל לעשות חשבון נפשו ישאר בחושך. וה"ה

לענייננו כאן, כי בוודאי בעת שהאדם לומד תורה הוא מרגיש שאור לו, כי על כן נקרא שמה תורה, אור שמאיר לכל אחד ואחד, אבל מוטל על האדם לראות שהתורה תשמש לו כמורה-דרך לתמיד - כשמה כן הוא - שהתורה תדריכהו ותאיר לו תמיד בכל עת ובכל שעה, ובכל מקום שילך, יימשך אחר אור התורה, עכת"ד.

וכשם שבשעה שלומד תורה ומוסר הנר זולק דהיינו: נדלק הנר הנשמה שלו, אלא שצריך האדם להוסיף עוד שמן, דהיינו: שלא יפסוק מלימודו וילך מחיל אל חיל, כמבואר באגרת התשובה (ליום שני) שאמרו רז"ל על פסוק כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת הנפש ההוא עונה בה, שכל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק שהוא ביזה את דבר ה', ע"כ נכון לקיים מה שאמר החכם מכל אדם והחי יתן אל לבו והבא לטהר מסייען לו מן השמים אמן.

ובזה יובן המשך הפסוקים, "אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני", דעיקר הציווי של הקב"ה למשה הי' שיצוה אל בני ישראל וישפיע עליהם רוח טהרה, וכמו שפי' התרגום יונתן וצוה למשה להראותם לכל בני ישראל עכ"ל, שהי' צוה למשה שיראה לבני ישראל ע"י התורה הדרך ילך בה והמעשה אשר יעשה, ולזה המשיך הכתוב וידבר ה' אל משה במדב"ר סיני, בחינת דיבור, דהבת קול שיוצאת מהר חורב (שהוא מדבר סיני) בכל יום ויום, מדברת אל כל אחד ואחד מישראל ע"י משה רבע"ה וכל הצדיקים שכלולים בו וכמו שהזכרנו לעיל דאתפשטו תא דמשה בכל דרא ודרא. ואז כשלומד תורה לשמה יכול לראות בתורה מסוף העולם ועד סופה, כמבואר בספח"ק אור המאיר (זיטאמיר פרשת פקודי) וז"ל:

"...ע"ד ששמעתי פעם אחד שאלו להבעש"ט זללה"ה אחת מהדברים, ואזי פתח ספר הזוהר שהיה מונח על השולחן והסתכל בו ואמר להם כל המאורע, ואח"כ נמצא האמת אתו שכיון בדבריו, ושאלו פיו הקדוש וכי בשביל שפתח את ספר הזוהר והסתכלות מעט בזוהר יתכן לדעת ולראות מרחוק, ואז השיב הלא מצינו אור שברא בו הקב"ה את

עולמו היה מאיר מראש העולם ועד סופו, וגם האדם יכול לראות מראש העולם ועד סופו עם אור הבהיר ומאיר לארץ ולדירים עליה, וכיון שראה הקב"ה שאין העולם כדאי להשתמש עם זה האור, גנזו לצדיקים. ואיה אפוא

המקום המכיל את האור והיכן גנזו? גנז את האור בתורה, שתורה אוצרו הטוב של הקב"ה, וכשאדם לומד תורה לשמה מסתכל בה בעין שכלו, המאור הגנוז מאיר לו כתיב להשכיל ולראות מראש העולם, כאשר מאז קודם שגנז האור.

- ח -

וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו וגו' (במדבר ד, יט).

האות וי"ו של וזאת לכאורה מיותר, כי היה די בזה אם כתוב "וזאת" לבד.

ואפ"ל בהקדם דברי הזוה"ק בפרשתנו (במדבר) שכתב וזל"ק: וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו וגו'. א"ר יוסי הא אתמר וזא"ת כלל ופרט כחדא, דכר ונוקבא, לאכללא כנסת ישראל בקוב"ה לאשתכחא כלא חד, אבל זא"ת, בלא תוספת וא"י לאחזאה דינא, תא חזי כתיב זאת אשר ללוים. ולא וזאת, דהא מסטרא דדינא קא אתיין ולא מסטרא דרחמי. א"ר יהודא והא כתיב וזאת עשו להם וחיו. ודא בליואי אתמר. ואם אמרת זאת ולא וזאת. א"ל ודאי הכי הוא וקרא מוכח. מאן דאחיד סמא דמותא אי לא יערב ביה סמא דחיי הא ודאי ימות. ועל דא וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. בגין דסמא דחיי מערב בהדיה ודאי וזא"ת

אצטריך להו ולא זא"ת. א"ר יהודה זכאה חולקנא וזכאה חולקיהון דישראל, דאינון מתדבקין בקב"ה, דכתיב ואתם הדבקים בה"א חיים כלכם היום, וכתיב ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ, ברוך ה' לעולם אמן ואמן, עכ"ל הזוה"ק.

ובתרגום ללשון הקודש:

וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו וגו'. א"ר יוסי הרי אמרו, וזא"ת, כלל ופרט באחד, בחי' זכר ובחי' נקבה. לכלול

השכינה בהקב"ה להיות הכל אחד. אבל זא"ת, בלי תוספת וא"ו הוא להראות דין, בוא וראה כתוב (במדבר ח' כ"ד) זאת אשר ללוים, ולא וזאת, שהרי מצד הדין הם באים ולא מצד הרחמים. א"ר יהודה והרי כתוב וזאת עשו להם וחיו. וזה בלויים נאמר. ואתה אומר זאת ולא וזאת. א"ל ודאי כך הוא והמקרא מוכיח, מי שאוחז סם המות אם לא יערב בו סם חיים הרי בודאי ימות. ועל כן וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו, בשביל שסם חיים מעורב עמו (פ"י ענין זה הוא, כי זא"ת היא לשון נקבה, רמז על מדת המלכות שהיא גבורה ודין באשר היא בפירודא מעלמא דדכורא, וזו ג"כ מדת הלויים. וקורא למדת הדין סם המות כיון שהיא בלתי רחמים. אבל זא"ת עם אות וא"ו מרמז על יחוד קוב"ה ושכינתיה. כי אות וא"ו רמז על התפארת עולם המשפיע ונתחבר עם זא"ת היינו עם עולם המקבל. ונעשה המתקת גבורות בחסדים, והוא סם חיים, כי התפארת נקרא עץ חיים. ונקרא פרט נגד מדת המלכות שנקרא כלל, לפי שהיא כולל כל הספירות שמקבלת השפעה מכל הספירות - פירוש ז"ו הזהר). ודאי וזא"ת נצרך להם ולא זא"ת. א"ר יהודה אשרי חלקנו ואשרי חלקם של ישראל, שהם מתדבקים בהקב"ה, שכתוב (דברים ד') ואתם הדבקים בה"א חיים כולכם היום, וכתוב (ישעי' ס') ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן, ע"כ.

ואפשר לומר הכוונה דהנה אות וא"ו רומזת למדת היסוד, בחינת וא"ו החיבור לאילנא דחיי, שעל ידי נטירת היסוד מהפכים הדין לרחמים. ואהרן הכהן שהי' עמוד החסד והרחמים, הפך כל הדינים והקטרוגים לטוב, ומתוך כך קירב דעות ולבות ישראל בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. מתוך שלימותו במדה זו השלים לבות ישראל גם לאביהם שבשמים, כי קוב"ה אורייתא וישראל וארץ ישראל חד הוא, כי כוח המקשר כל זה הוא וא"ו החיבור נקודת היסוד.

גם בענין זיווג יש הרבה מתנגדים מתתאה ומלעילא. ואפשר שזהו המכוון במאמרם ז"ל (סוטה ב' ע"א) "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף", כי ידוע שיש מלאכים אשר

לא די שאין מסייעים אלא שרוצים לעכב תיקון חטא אדם הראשון, דהרי התיקון לזה יקרב העולמות כולם לגאולה השלימה על ידי משיח בן דוד, והקליפות אין רוצים שתהא הגאולה שלימה, דכשזה קם זה נופל כידוע כל זה מספרים.

וידועים דברי הבעש"ט הק', ומובא בספר תפארת ישראל, בשם הרה"ק רמ"מ מווארקא זצ"ל, עה"פ (ויקרא ט"ז, ג') בזאת יבא אהרן אל הקודש, שהביא מה דאיתא בזוה"ק דהנה אנו אומרים בתפלת ר"ה ויוהכ"פ ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, ובמחזורים נרשם מעל ג' דברים הללו צום קול ממון, שהם ג' דברים המקרעים גזר דינו של אדם, והנה כשתחשוב מספר קול צום ממון תמצא שהגימטריא של כל תיבה שוה, דהיינו קו"ל בגימטריא קל"ו, וכן צו"ם וכן ממו"ן, וכשתחברם יחד יהיו בגימטריא ת"ח כתיבת זאת, חושבנא דדין כחושבנא דדין. ועל זה אמר הכתוב "בזאת", היינו בזכות של קול צום ממון שביחד הם בגימטריא ת"ח כמנין זאת, בזכות ג' דברים אלו תשובה תפלה וצדקה, המקרעים גז"ד, יבא אהרן אל הקודש ביום הכיפורים לבקש רחמים על ישראל, עכתדה"ק.

ובזה יובן מ"ש דוד המע"ה על זא"ת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא, דהנה אמרו ז"ל קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, ויתכן דנעים זמירות ישראל אדוננו דוד המלך נתכוון במקרא זה להורות איך לנהוג בהגיע צאצאי בני אדם לפרק האיש מקדש, אחרי שעברו עליו הרבה שנות עמל וצער גידול בנים, עד שזכה והגיע לראות את בניו שהגיע לפרקן, ועובר זמן רב כי קשה למצוא זיווג, ועצה טובה קמ"ל דוד המלך ע"ה כיצד למנוע שלא יהי זיווגן קשה כקריעת ים סוף, שילך לו בניקל ובמישור, ע"כ אמר על "זאת" יתפלל כל חסיד אליך, שיקדים צו"ם קו"ל ממו"ן, בגימטריא ת"ח כמנין זא"ת, "לעת מצוא", כשיגיע בנו לעת מצא זו אשה, ובזכות זה יעזרהו השי"ת "רק לשטף מים רבים", דהיינו הקושי של מים רבים של קריעת ים סוף, "אליו לא יגיעו", אלא יזדמן לו זיווגו בניקל.

ואפשר לרמוז עוד בזאת יבוא אהרן - על זאת יתפלל כל

חסיד אליך לעת מצוא, רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, שאם אדם מתנהג בקדושה במדת היסוד ומחנך צאצאיו בדרך זה, שכן דרך אהרן הכהן, "בזאת" כנ"ל, ואיך הוא מגיע לזה, על ידי "יתפלל כל חסיד", שיתפלל ויתחסד עם קונו לא לפגום בברית הלשון והמעור, אז יזכה "שטף מים רבים", שכל הקשיים הכרוכים בענייני זיווגים, "אליו לא יגיעו".

